



Familjen Företaget

Fastigheten

NR 2 SEPTEMBER 2009



NU EXPANDERAR LRF KONSULT I GÄVLE

Anders Björkman,
Resultatenhetschef Gävle-Dala

RÅDGIVNING SOM GER KRAFT ATT VÄXA

SKOGSMARKSPRISER

FÖRSTA HALVÅRET 2009

KOM STÄRKT UT UR LÅGKONJUNKTUREN

FULL KOLL INFÖR ÅRSBOKSLUTET



Vi finns till för dig

Kom stärkt ut ur lågkonjunkturen.	3
Kunskap om personalen extra viktig i lågkonjunktur	4
Rådgivning som ger kraft att växa	5
Aktiv rådgivning ökar din lönsamhet	5
Skogsmarkspriser står sig i finanskrisen	6
Butiksinredare har full koll inför årsbokslutet.	7
LRF Konsult expanderar i Gävle	8
Viktig information för dig som vill veta mer om Rotarbete	8
Fråga juristen	9
Generationsskifte	9
Skattefrågan.	10
En jurists vardag	10
Rekordhøgt antal fastigheter till salu.	11
Kraftsamtal Skog	11
Soduko	12
Höstrecept från Sångå Säby	12

Många företag upplever idag att det är tuffa tider rent affärsmässigt, vi har en finansiell nergång av stora mått. Som företagare gäller det att inte köra huvudet sanden och tro att det är "affärer som vanligt". Det gäller att göra det bästa av situationen, ensam är inte stark. Många småföretag tar inte till den hjälp som finns runt hörnet. Man jobbar på, och brottas med oron vad som ska hända framöver.

Ledarskap handlar mycket om att våga ta nästa steg, vad än det må vara. Utveckla, avveckla eller övervintra. Det viktiga är att man tar aktiv och medveten ställning vad man vill. Tankens kraft är stor och det gäller att styra sina tankar på bästa sätt.

Under decennier har företag upplevt konjunktursvängningar. Vinnarna är alltid de som trott på framtiden och anpassat sig till de nya förändringarna.

Det finns ingen patenterad fri väg till framgång, alla stöter på patrull ibland, även de som vinner de ädlaste medaljerna, måste många gånger se möjligheten att ta sig förbi hindren så fort som möjligt. Ofta handlar det om att orka vara positiv, målmedveten och kreativ samt att vårda sitt nätverk

Min förhoppning är att detta nummer av LRF Konsults kundtidning ska inspirera och stimulera till fortsatt företagande och belysa möjligheter som finns i både medgång och motgång. Vi tror på småföretagandet oavsett vilken bransch man verkar i. Vi finns nära dig på över 135 orter i Sverige. Vi har bestämt oss, vi vill vara din partner.

Jonas Bergqvist, vd LRF Konsult



Ansvarig utgivare av Familjen Företaget Fastigheten:
Peter Moberg. Redaktör: Johan Furestad. Texter: Johan Furestad, där inget annat anges. Grafisk form: Jan-Eric Karlsson

Frågor rörande innehåll, kontakta Johan Furestad,
tfn: 08-700 20 33, e-post: johan.furestad@konsult.lrf.se Lämna dina synpunkter på kundtidning@konsult.lrf.se

Vill du ha LRF Konsults kundtidning i framtiden, gå in på
www.konsult.lrf.se och anmäl dig eller skicka e-post till kundtidning@konsult.lrf.se

LRF Konsult är Sveriges största rådgivnings- och redovisningsföretag med fler än 1 500 medarbetare. Våra specialister och rådgivare inom ekonomi, juridik, skatter, skog och fastighetsförmedling finns på över 135 orter över hela landet. På www.konsult.lrf.se hittar du uppgifter om närmaste kontor. Vill du hellre ringa är numret 0771-27 27 27. LRF Konsult är ett helägt dotterbolag till LRF. I koncernen ingår även Svensk Markservice, LRF Samköp, LRF Försäkring, Sångå Säby, LRF Media och Svenskt Sigill.

Kom stärkt ut ur lågkonjunkturen

Efter en period av svängande konjunktur som har kännetecknats av en ovisshet kring ränteläget börjar många företagare skapa sig en bild av hur det närmsta året kommer att se ut.

För många företagare har konkurrensen om kunderna ökat. Det som tidigare gick lätt att sälja kräver ytterligare resurser och insatser för att öka kundintresset och nå en avslutad affär. Här är viktiga råd inför planeringen av det kommande året som jag hoppas att du har nytta av.

För dig som företagare är det viktigt att hinna stanna upp och reflektera tillbaka över senaste året, analysera nuläget och skapa en handlingsplan för hur verksamheten ska drivas vidare och sträva efter att vara den som kommer bäst stärkt ut ur lågkonjunkturen.

En av de viktigaste faktorerna när man står inför försämrade lönsamhet och ekonomiska utmaningar är att förstå hur det påverkar företaget, tänka långsiktigt

och ha total kontroll över kassaflödet. I en lågkonjunktur är det inte läge att vara passiv. Istället gäller det att vara innovativ och fokusera på det man är bra på.

Listan på vad du som företagare behöver tänka på i din planering för 2010 kan göras lång. Det viktigaste är att fokusera insatserna som ger bäst effekt för ditt företag. Det görs lämpligast genom att först identifiera var de största affärsriskerna finns i verksamheten. Att ha god kännedom om sina styrkor och svagheter är ett mycket viktigt hjälpmedel för att kunna utvecklas som företag. Ett steg till att hitta svaren är att göra en detaljerad riskanalys för ditt företag och identifiera vilka konsekvenser de har för ditt företags framtid och överlevnad.

Slutligen är det viktigt att identifiera vilka risker du behöver bemöta och hur. Detta och mycket mer kan vi på LRF Konsult hjälpa dig med.

Vi får ofta frågor från oroade företagare som vill ha vår hjälp att vända en negativ trend, hitta konkurrensfördelar, minimera utgifter eller helt enkelt hjälpa till att strukturera och skapa en total kontroll över företagets kassaflöde. Efter en sådan djup lågkonjunktur som vi nu har sett är det många företag som har gått under. Men de som klarar av att parera effekterna av en lågkonjunktur är oftast effektivare och starkare än tidigare, konkurrensen blir tuffare! Oavsett vilket verksamhetsområde som du som kund befinner dig i kan vi hjälpa till med att hitta det där lilla extra som kan vara avgörande för om du kommer att vara en utav dem.

Mattias Larsson, Kompetenschef
Företag, LRF Konsult

RISKANALYS	
KUNDER	Vilka är mina viktigaste kunder? Vilka kunder vill jag ha istället eller komplettera med? Vad händer om jag förlorar mina 2-3 största kunder?
LEVERANTÖRER	Hur ser samarbetet med mina leverantörer ut? Kan jag lita på mina leverantörer även i krisen?
PRODUKTER	Hur ser min produktportfölj ut? Överlever mina produkter/företaget en ökad konkurrens eller minskad efterfrågan?
FINANSIERING	Vad är mina kapitalkostnader? Vad händer om räntekostnaderna ökar väsentligt? Vad händer om jag får likviditetsproblem?
VALUTAEXPONERING	Är min verksamhet exponerad mot någon annan valuta än svenska kronor? Hur påverkar mina konkurrenters produktion i annat land mitt företag?



Kunskap om personalen extra viktig i lågkonjunktur

"Viktigt att tänka på":

- Förstärk sammanhållning och lagmoral
- Kommunicera mycket till alla i företaget
- Var tydlig med att det kan krävas ytterligare åtgärder
- Möt behovet bland de anställda att ventiler sin frustration
- Var rädd om dina nyckelpersoner

Har lågkonjunkturen redan fått konsekvenser för ditt företag och dina anställda i form av omstruktureringar och uppsägningar? Det är viktigt att du som företagare inte bara har förmågan att fatta de "tuffa besluten". Om ditt företag ska ha en positiv utveckling bortom

lågkonjunkturen så måste du vara lyhörd och känna av konsekvenserna av dina beslut. Speciellt viktigt är det att se till att de anställda som nu finns kvar behåller, eller tom ökar sin produktivitet. För att lyckas med detta så kräver det att dina an-

ställda har anledning att se positivt på framtiden, trots att de kanske har förlorat arbetskamrater pga. uppsägningar eller blivit tvungna att acceptera förändringar i sin tjänsteutformning. Att upptäcka att dina anställda har drabbats

så pass negativt att det hotar att påverka produktiviteten är inte alltid enkelt innan det är för sent. För att bemöta dessa negativa effekter finns det fem områden som man bör fokusera sin uppmärksamhet på enligt de amerikanska forskarna

Anthony J. Nyberg och Charlie O. Trevor. I en artikel i Harvard Business Review listas det som företagsledaren bör fokusera sin uppmärksamhet på:

1. Kreativitet

Omstruktureringar och uppsägningar har en tendens att påverka kreativiteten negativt bland de som blir kvar, vilket snabbt kan påverka företagets fortlevnad. För att bemöta påverkan på just kreativitet är det viktigt att lägga förnyat fokus på "team building". Fokusera på att förstärka sammanhållningen och moralen ute bland de olika arbetslagen eller avdelningarna. Se till att erbjuda nya utmanande arbetsuppgifter där det finns en möjlighet att bygga upp lagkänslan. Sätt utmanade och inspirerande mål i det mycket korta tidsperspektivet och fokusera på vikten av att samarbeta.

2. Kommunikation

Som ett resultat av uppsägningar och andra förändringar så finns det en stor risk att även de sociala band som byggts upp under många år nu bryts sönder. Som företagsledare är det viktigt att stimulera ett ökat utbyte och kommunikation mellan chefer och anställda. Poängtera vikten av att lyssna på varandra, att chefer går före och visar vägen, och bjuda in anställda i beslutsprocesserna.

3. Uppfattningar och förväntningar

Ibland kan förväntan om framtida uppsägningar ha en större negativ effekt på de anställdas uppfattning om deras arbetssituation än när det slutligen sker. Som företagsledare måste du hjälpa de anställda genom att visa att alla tänkbara alternativ har beaktats då ett beslut om förändringar ska

genomföras. Att vara tydlig med att framtiden kan innehålla ytterligare neddragningar är också viktigt. Visa hur du som företagsledare ser på framtiden. Peka på olika alternativ utifrån vad som händer i ekonomin (tex ränteläget) och hur det påverkar företaget den närmsta tiden.

4. Frivilliga uppsägningar

Den omedelbara konsekvensen vid större personalneddragningar är att arbetsbelastningen ofta blir större på de som blir kvar. Som ett led i detta väljer därför en del att lämna företaget vid första bäst tillfälle. Även sättet som företaget har hanterat personalen under omställningen har ofta en påverkan på hur stora de frivilliga uppsägningarna blir. För en företagsledare är det viktigt att ge de anställda en möjlighet att ventiler sin eventuella frustration och oro. Om du har en personalavdelning så är det viktigt att avsätta resurser för att bemöta just det behovet bland personalen.

5. Nyckelpersoner

Var noga med att hålla ett vakande öga på dem som du vet är nyckelpersoner när det gäller produktivitet, engagemang och som har ett positivt inflytande på arbetsmoralen. Se även till att du uppmuntrar de som du ser som företagets framtida chefer och hjälper dem att förstå att omstruktureringar ofta leder till nya möjligheter framöver.

Mattias Larsson

Rådgivning som ger kraft att växa

Melldala Trädgård utanför Skövde grundades redan 1984 av paret Majvor Brodelius Jonsson och Örjan Jonsson. De båda företagen ser positivt på tillvaron och har planer på att låta mer än plantorna växa inom en snar framtid, mycket tack vare rådgivningen från LRF Konsult i Skövde.



– Vi tittar just nu på möjligheterna att anlägga en visningsträdgård med tillhörande kafé. Tanken är att kunderna ska stanna längre hos oss, bli mer intresserade och förhoppningsvis handla lite till, berättar Majvor.

Melldala Trädgård har totalt tre heltidsanställda plus extrapersonal under högsäsong. Omsättningen ligger för närvarande på 4,5 miljoner per år. Till en början köpte man enbart deklarationstjänster från LRF Konsult. Numera har samarbetet breddats och blivit mer löpande, till fördel för båda parter.

– När kontoret i Skövde började arbeta med Majvor och Örjan upptäcktes ganska snart att det fanns mycket skatter kvar att betala, något som kan vara knepigt att ha koll på som handelsbolag. Tillsammans utvecklades därför en betalningsplan som gjorde att företaget kom på rätt köl igen och i dag är mer än hälften av skatterna betalda, berättar Maria Hallén, resultatenshetschef Östra Skaraborg.

Bättre framförhållning ger möjligheter

Majvor berättar att LRF Konsult har stor del i

framtidsplanerna och att företaget mår bättre nu än tidigare.

– Vi får oerhört bra hjälp, framför allt gäller det framförhållningen. Istället för att enbart köpa ett bokslut får vi löpande hjälp, t ex att undersöka möjligheten till investeringsbidrag till bygget av visningsträdgården. Om man jämför med en bank så får vi mer handfasta tips från LRF Konsult, bland annat hur man lägger upp krediter för att gynna företaget. Vi får hjälp att göra företaget och vardagen mycket bättre kan man säga.

Melldala Trädgård

Vad: Handelsträdgård

Specialitet: Rosor och plantor

Kunder: Privatpersoner och partiförsäljning till företag

Fler företag borde göra som Melldala

Maria Hallén på LRF Konsult ser också fördelarna, från båda sidor.

– Det är glädjande att Melldala ser så positivt på vårt arbete. Och det är ju så det ska fungera. Att vi ska vara behjälpliga och underlätta för företagare. Det är ju oerhört viktigt att tala om vilka skatteeffekter

det får när man vill göra vissa ändringar. Tillsammans tittar vi på vad de har råd med och därifrån ser vi möjligheterna. Och det här är ju inte unikt för Melldala eller handelsbolag i allmänhet. Alla företag, oavsett bransch, har nytta av bättre framförhållning och planera sin verksamhet, säger Maria.

Henrik Eriksson

Aktiv rådgivning ökar din lönsamhet

Från och med den 1 september och tre veckor framåt genomförs en gemensam satsning inom LRF Konsult. För dig som kund innebär det en mer aktiv kontakt med oss där vi ger förslag på tjänster och förbättringar.



Christina Bondesson

– Det är verkligen kul att kunna erbjuda våra kunder den här servicen. Vi vet att många efterfrågar en tätare kontakt med oss. Nu tar vi steget ut och genomför en gemensam satsning på samtliga kontor, säger Christina Bondesson, ansvarig för aktiviteterna.

Underlätta för dig som kund

Aktiviteten pågår under perioden 1-22 september och alla 1601 anställda inom LRF Konsult deltar. Det innebär telefonsamtal till samtliga kunder med förslag på upplägg och tjänster.

– Det finns stor kunskap inom LRF Konsult om våra

kunders verksamhet och det ska vi utveckla vidare. Ambitionen är att vi ska bli mer aktiva och hjälpa våra kunder till ännu bättre lönsamhet och struktur i vardagen. Vi tror att det blir positivt för alla inblandade: personal, företaget och framför allt för våra kunder, avslutar Christina Bondesson.

Henrik Eriksson

Vill du veta hur vi kan öka din lönsamhet?

Om du ännu inte har blivit kontaktad av oss, ring **0771-27 27 27** så berättar vi mer hur våra tjänster underlättar för dig.

Skogsmarkspriserna står sig i finanskrisen

I LRF Konsults prisstatistik över svenska skogsfastigheter har snittpriserna under första halvåret 2009 sjunkit från 364 till 353 kronor per kubikmeter, en minskning med 3 procent jämfört med helåret 2008. Framtidsprognosen är dock positiv med kapitalstarka köpare som ser skogen som ett tryggt investeringsalternativ.

– Efter några års kraftig prisökning sker nu en naturlig prisstabilisering och det visar sig att skogen står sig fortsatt väl trots en period med orolig finansmarknad. Vårens prisnedgång beror till övervägande del på lägre virkespriser men även på andra faktorer såsom bankernas skärpta utlåningskriterier och den allmänna finansiella oron, säger Carl-Johan Jürss, Chefsmäklare, LRF Konsult.

Ökat intresse bland nya investerare

Den genomsnittliga köparen är en privatperson

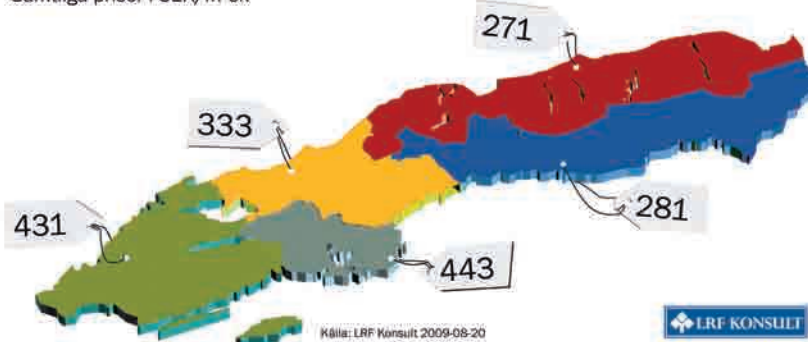
som sedan tidigare äger skogsmark och gör ett så kallat tillköp. Samtidigt ökar intresset bland nya investerare och nyetableringen i landet låg på 30 procent under våren 2009. I södra Sverige har intresset från danska köpare avtagit medan LRF Konsults mäklare i norra Sverige upplevt ett större intresse från utländska investerare än tidigare.

Kraftigast nedgång vid Norrlands kustland

Norrlands kustland har haft den kraftigaste prisnedgången med 6 procent, från 299 till 281

Priser på skogsfastigheter 2009 första halvåret

Samtliga priser i SEK/m³sk



kronor per kubikmeter under våren 2009 i jämförelse med helåret 2008. Mälardalen är den enda region i landet där priset varit oförändrat under våren i jämförelse med helåret 2008.

– Att skogsmarkspriserna inte gått ner mer är egentligen lite förvånade men det finns flera faktorer som motverkat nedgången. Det låga ränteläget, en långsiktig framtidstro på skogsägande samt att

efterfrågan fortfarande överstiger utbudet, säger Carl-Johan Jürss.

Skogen - en säker investering för framtiden

LRF Konsults prognos är att priserna fortsätter upp de kommande fem åren.

– Det som talar för högre priser är en förväntad stor efterfrågan på skogsprodukter, omställningen till ett fossilfritt samhälle där skogsråva-

ran spelar en nyckelroll samt kapitalstarka köpare som ser skogen som ett säkert investeringsalternativ. Utbudet är begränsat och den som är intresserad av skogsmark måste räkna med att konkurrera med andra intressenter, säger Carl-Johan Jürss.

Under senare år har det tillkommit nya värden som vi bedömer påverkat prisbilden uppåt, särskilt i Mellan- och södra Sverige. Skog är en investering som förutom den ekonomiska avkastningen höjer livskvaliteten där köparen värdesätter jakt och rekreation i den egna skogen, eller känslan av att bygga upp något för sig själv och nästa generation. Prisstatistiken grundas på genomsnittspriset för jord- och skogsfastigheter som förmedlades via LRF Konsults mäklare under perioden januari-juni 2009.

Regional uppdelning för Skogsmarksfastighetspriser

LRF Konsult är Sveriges största mäklare för skogsfastigheter och producerar fortlöpande prisstatistik på området. Prisuppgifterna är hämtade från LRF Konsults prisstatistik, inhämtad från företagets mäklare runt om i landet. Materialet är indelat i de fem områden som tillämpas av enheten för fastighetsuppdrag på Lantmäteriverket. Dessa är uppdelade enligt följande:

Områdesindelning

Område I

Västra Götalands län, Östergötlands län, Skåne län, Jönköpings län, Kronobergs län, Kalmar län, Blekinge län, Hallands län

Område II

Stockholms län, Uppsalas län, Sörmlands län, Örebro län, Västmanlands län

Område III

Värmlands län, Dalarnas län, Gävleborgs län

Område IV

Västernorrlands län, Norrbottens och Västerbottens kustland

Område V

Jämtlands län, Lapplands landskap

”det finns flera faktorer som motverkat nedgången. Det låga ränteläget, en långsiktig framtidstro på skogsägande samt att efterfrågan fortfarande överstiger utbudet”

Fakta

LRF Konsults närmare 100 fastighetsmäklare finns över hela landet. På www.konsult.lrf.se/makleri finns alla objekt till salu.

Vi hjälper dig med allt inför en försäljning. Från värdering till att hitta rätt köpare. Ring **0771-27 27 27** och fråga efter en fastighetsmäklare!

Butiksinredare har full koll inför årsbokslutet



Hektiska arbetsdagar med koordinering av montörer och snickare håller företagarna Gustav och Christina Carlsson fullt sysselsatta med sitt skobutiks-inredningsföretag Claessic Produkter. Kontinuerliga avstämningar med LRF Konsult skapar trygghet och kontroll inför årsbokslutet.

Gustav och Christina Carlsson

I skobutiken råder full sysselsättning med att installera nytt golv och justera belysningen för de specialtillverkade hyllorna som ska exponera höstens skönheter smakfullt och inspirerande för kunderna. Trots att det pågår febril aktivitet med renovering är skobutiken givetvis öppen. Kunderna strömmar in i butiken när sommarens skor reas ut och butiksinnehavaren tar tillfället i akt att öka försäljningsvolymen.

Skobutiksinredaren Gustav Carlsson, som sedan 1972 driver företaget Claessic Produkter tillsammans med Christina Carlsson följer upp att arbetet sker enligt ritningarna och att montörer med specialistkompetens inom sten, plexiglas och el utför sina uppdrag korrekt. Inget får lämnas åt slumpen och noggrannhet är A och

Ö när slutresultatet ska granskas av den förväntansfulle butikägaren.

Gustav och Christina har samma inställning när det gäller företagets ekonomi. Sedan sju år tillbaka anlitas LRF Konsult som affärsrådgivare. Tidigare anlätades en mindre redovisningsbyrå men det blev uppenbart att det behövdes en rådgivare som hade tid att följa upp verksamheten. Någon som kunde hjälpa till med budgetering, kontinuerligt följa ekonomiska resultat och ge konkreta affärsmässiga råd inför framtiden.

– Våra kontaktpersoner på LRF Konsult är ett föredöme. Vi har möten utspridd över hela kalenderåret för att gå igenom räkenskaper inför årsbokslut och planera för framtiden. Jag får stor hjälp med att se över

intäkter, omsättning, kostnader och göra beräkningar av vad som kan bli över för exempelvis avsättning till periodiseringsfonder, berättar Gustav Carlsson.

Med tanke på rådande konjunktur upplever Gustav att det är det särskilt viktigt att kontinuerligt göra avstämningar och att ha ett bollplank för att bedöma vad som är rimligt i budgetplaneringen.

Tid att lägga fokus på det roliga

– Det bästa med mitt arbete är att jag får utlopp för min kreativa

sida när jag gör ritningar åt kunderna. Det är ofta högt tempo med många personkontakter och mycket som ska klaffa. På så sätt känns det bra eftersom jag vid sidan av den delen av arbetet kan vara säkert på att företagets ekonomi är under god uppsikt. Mycket tack vare mina rådgivare på LRF Konsult som ger klara besked och kommer med konkreta råd och tips, berättar Gustav.

Kontinuerliga avstämningar minimerar otäcka överraskningar

Per Lindqvist och Magnus Andersson på LRF Konsult i Enköping är Gustavs

och Christinas affärsrådgivare. De poängterar att det finns flera fördelar med att ha kontinuerliga avstämningar inför årsbokslutet. Dels får man i god tid reda på resultatet och hinna göra åtgärder under året. Dels skapar det ett kvalificerat beslutsunderlag för planering. Bokslutsgenomgången kan planeras in i god tid för att tillsammans med kunden gå igenom siffrorna i lugn och ro. Det minimerar överraskningar som ibland kan vara affärskritiska med liten möjlighet att påverka utgången.

Kontinuerliga bokslutsgenomgångar ger dig:

- Möjlighet att i god tid få reda på resultatet och på så sätt få möjlighet att hinna göra åtgärder
- Beslutsunderlag för planeringen
- Snabb respons på din redovisning och det som behöver ändras framåt
- Möjlighet att i lugn och ro få en tydlig bild av företagets ekonomi

LRF Konsult expanderar i Gävle

Den 1 oktober blir KL Ekonomi AB i Gävle en del av LRF Konsult. Förvärvet är ett viktigt steg i arbetet att stärka vår närvaro i Gästrikland. Sedan tidigare finns vårt Sandviken-kontor i regionen. Med KL Ekonomi AB flyttar vi fram positionerna ytterligare.



Kenneth Levin

– Det är väldigt positivt för oss. Framför allt känner jag att vi har samma syn på saker och ting. Det finns en

mänsklig attityd och en stark inriktning mot redovisning hos LRF Konsult till skillnad mot andra aktörer, berättar Kenneth Levin, vd och delägare i KL Ekonomi.

KL Ekonomi grundades 1989 och har i dag totalt 14 anställda. Företaget har expanderat kraftigt de senaste åren med god lönsamhet.

– Det är glädjande att Kenneth och hans team vill ansluta sig till oss. Det är en ledande aktör i Gävle-området med mycket gott anseende bland kunderna. Det är helt enkelt ett perfekt nyförvärv och helt i linje med vår strategi att uppträda ”proffsigt och folkligt”, säger Anders Björkman, LRF Konsults Resultatenhetschef i Gävle Dala.

Enkelhet framför allt

KL Ekonomi har ett brett register av kunskap och erfarenhet inom bokslut, deklarationer, redovisning och konsulting. Och optimismen i Gävle går inte att ta miste på.

– Vi är laddade och har ett bra gäng här i Gävle. Vår styrka är att jobba

enkelt och hitta optimala lösningar och korta ner tiderna för kunderna. I slutändan är vi ett serviceföretag som ska serva kunderna på bästa sätt, avslutar Kenneth.

Henrik Eriksson

Viktig information för dig som vill veta mer om Rotavdrag



Den möjlighet till skattereduktion som idag finns för hushållsarbete (s.k. ROT arbete) har genom ett riksdagsbeslut den 13 maj 2009 utvidgats till att även omfatta s.k. ROT-arbete, dvs. reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder.

Skattereduktionen gäller för ROT-arbeten som utförts och betalats från och med den 8 december 2008 samt förmån av ROT-arbete som har tillhanda-hållits från och med detta datum.

Den 1 juli 2009 skedde en lagändring. Den så kallade fakturamodellen introducerades.

Fakturamodellen innebär att tillhandahållaren av arbetet, precis som idag fakturerar hela sitt arvode, men köparen betalar endast halva arbetskostnaden till utföraren. Denne erhåller i sin tur resterande del från Skatteverket sedan en begäran om detta inlämnats.

Utföraren får begära utbetalning först efter det att arbetet utförts och betalats. Begäran ska vara skriftlig och ha inkommit till Skatteverket senast den 31 januari 2010, 2011 etc.

Om man som köpare betalat hela arbetskostnaden för arbete under

andra halvåret 2009 har man möjligheten att själv ansöka om skattereduktion i sin inkomstdeklaration för taxeringen 2010.

Det av köparen obetalda beloppet utgör köparens skattereduktion och tillgodo-räknas denne som preliminär skattereduktion. För att kunna få den slutliga skattereduktionen krävs att köparen begär detta i sin inkomstdeklaration. Uppgift om beviljad preliminär skattereduktion kommer att förtryckas i deklarationen. Om uppgifterna stämmer kvittas den preliminära skattereduktionen mot den slutgiltiga.

Köparen kommer att successivt meddelas om att utbetalning skett till säljare av ROT-tjänster.

Om utföraren (hantverkaren) inte gör en ansökan om utbetalning (i rätt tid) erhåller tjänsteköparen inte preliminär skattereduktion och kan heller inte få slutlig skattereduktion. Å andra sidan har man sluppit betala halva arbetskostnaden och hantverkaren torde inte kunna kräva in detta belopp, det är ju dennes egen försummelse som ligger bakom.

Risker med nya systemet

Det finns risker med det nya systemet. Det här kan hända:

Vad händer om den slutliga skatten inte räcker för att ge full skattereduktion för husarbete?

I denna situation har köparen det yttersta ansvaret. Köparen ansvarar för att återbetalning sker.

Vad händer om arbetet som har utförts inte uppfyller kraven för husarbete?

I denna situation är det utföraren som blir återbetalningsskyldig för utbetalt belopp.

Vad händer om köparen överstiger maxibeloppet om 50 000 kr inkl. moms?

LRF Konsult har tagit fram ett avtal som bringar klarhet mellan parterna i de fall köparen överstiger beloppsgänsen om 50 000 kr.

Min rekommendation är att du som berörs av Rotarbete kontaktar din rådgivare på LRF Konsult så kan vi berätta mer.

George Horwarth
Chefsjurist

Jordbruks- arrende

Inför utarrendering av mark och byggnader är det många frågor att fundera över. Genomtänkta och klart utformade avtal är en bra grund för en fungerande arrendeupplåtelse. Det gäller för parterna att sätta sig in i arrendelagen. Många regler i arrendelagen är tvingande. Bland annat är besittningsskyddet en sådan regel. Besittningsskydd gäller i regel för alla arrenden på längre tid än ett år. Skyddet medför att arrendatorn har rätt att få sin sak prövad om jordägaren vill ändra villkoren eller säga upp avtal tecknade på mer än ett år.

På senare år har vildsvinsskador blivit ett stort problem. Särskilt gäller det upplåtelse där arrendatorn inte har jakträtten på arrendestället. Parterna behöver tänka igenom hur jakten ska fungera rent praktiskt för att arrendatorn i största möjliga mån ska kunna undvika att få sin skörd förstörd och att jordägaren ska undgå krav från arrendatorn på ersättning.

Vid frånträde av ett arrendeställe önskar jordägaren ofta ställa krav på hur arrendet ska lämnas vilket förutsätter att skicket dokumenterats genom syn vid till- och frånträdet. Synerna läggs sedan till grund för den ekonomiska avräkningen mellan parterna. Vid avräkningen tas hänsyn till vilka synebrister som jordägaren respektive arrendatorn skall stå för.

Den som inte är väl förtrogen med reglerna kring arrende rekommenderas alltid att kontakta någon av LRF Konsults arrenderådgivare innan avtal om arrende träffas för att undvika oönskade konsekvenser.

George Horwarth, LRF Konsult chefsjurist

Framgångsrikt generationsskifte

Hur gården ska överlåtas är en angelägenhet av stor betydelse för de flesta som äger jord och skog. Frågorna är många och komplexa. Att skjuta upp generationsskiftet är sällan en god affär.

På ett avgörande sätt påverkar ett generationsskifte alla inblandade parter levnadsvillkor, framtida inkomster och möjligheter att förverkliga önskemål och ambitioner. Ett generationsskifte är komplext därför att en mängd faktorer påverkar skiftet. Det kan vara faktorer som direkt är knutna till ägandet, till exempel vilken avkastning företaget ger och beräknas kunna ge.

Det kan även vara faktorer av familjerättslig karaktär, som att kompensera syskon för att undvika stora orättvisor och att överlåtelsen måste genomföras så att överlåtaren har en tryggad inkomst efter skiftet. Tillsammans med skatter i olika former innebär dessa ofta stora utbetalningar som måste finansieras på något sätt.

Uppgiften att planera ett generationsskifte ställer stora krav på kunskaper inom skatte- och civilrättens områden och i frågor som rör värdering och ekonomi.

Framförhållning viktigt

Att prata med varandra om vad det är man vill, egentligen, är det absolut bästa sättet att påbörja generationsskiftet. Det är viktigt att man i ett generationsskifte tidigt får hjälp med att klargöra sina intressen och hur dessa intressen ska påverka genomförandet.

Vid ett generationsskifte är god framförhållning viktigt av många skäl. Frågor som rör t ex framtida boende, investeringsbehov, skogsavverkning, pensionsskydd, överlåtelse i flera steg m.m. kräver ofta lång förberedelse.

Hur kan LRF Konsult hjälpa till med generationsskiftet?

Inom LRF Konsult arbetar jurister, ekonomer och övriga specialister i nära samarbete med varandra. Det gör det lättare att ta fram lösningar som tar hänsyn till alla de aspekter som är förutsättningar för ett lyckat generationsskifte. LRF Konsult är marknadsledande på generationsskifte inom jord och skog. Du får gedigen kunskap och lång erfarenhet när du anlitar oss.

Genom att vi har tillgång till den bästa rådgivningen kan vi se till så att din viktigaste affär också blir den bästa!

För att komma i kontakt med LRF Konsults auktoriserade Generationsskiftare: Ring **0771-27 27 27** och fråga efter en auktoriserad generationsskiftare.



Informationsmöten om Generationsskiftet i höst!

Under hösten genomför LRF Konsult ett 60-tal informationsmöten runt i landet om Generationsskiftet. Besök vår hemsida www.konsult.lrf.se eller ring **0771-27 27 27** för att få reda på när vi finns på en ort nära dig.



Oklarheter om ROT-avdrag

Från och med 8 december 2008 kan man få skattereduktion även för sk ROT-arbete, dvs. reparation, underhåll och om- och tillbyggnad av bl.a. småhus. Däremot kan man inte få skattereduktion vid nybyggnation.

Den maximala reduktionen är fortfarande 50 000 kr och reduktionen är fortsatt 50 % av arbetskostnaden inklusive moms

Det spelar i sammanhanget ingen roll om småhuset är en privatbostad eller näringsfastighet. Det är dock osäkert om reparationsavdrag och avdrag för värdeminskningen som också givit skattereduktion ska minskas med detta belopp. Mot bakgrund av en oklar lagstiftning bör man öppet yrka avdrag i inkomstdeklarationen för hela beloppet.

Även nyuppförande av komplementhus som carport och växthus bör kunna ge skattereduktion. Även om Skatteverket anser att det är en nybyggnation medför kopplingen till den fastighetsrättsliga termen småhusbyggnad att reduktion bör medges. Enligt lagtextens definition ingår ju komplementhuset i småhuset.

Lagstiftarens avsikt är vidare att bara arbete på egen eller föräldrars bostad ska kunna ge reduktion. En genomgång av lagtexten visar dock att detta inte direkt lagreglerats. Det räcker med att arbetet "är hänförligt till den som ansöker om eller begär skattereduktion". Därför kan man yrka reduktion även för andra bostäder, t ex sådana som utgör näringsfastighet.

Urban Rydin, chef för LRF Konsult Skattebyrå

Bred kompetens betydelsefull hos LRF Konsults jurister

I en jurists arbetsliv finns inte några "vanliga" dagar. Varje uppdrag och varje kund har sin särskilda egenhet, sin speciella omständighet. På LRF Konsult samlar vi en bred kompetens med uppdrag runt om i landet. Josefin Djureholt arbetar som jurist på LRF Konsult i Stockholm och här berättar hon om en dag i sitt arbetsliv.

Klockan åtta på morgonen anländer jag till kontoret. Efter en snabb genomgång av post och e-mail, tar jag mig an dagens första ärende, ett nyinkommet ärende som rör bluffakturor. En kvinna, som har blivit bedragen av ett utländskt företag och nu krävs på en stor summa pengar, har bitt mig att hjälpa henne att bestrida de ogrundade betalningskraven.

Bestridande av ogrundade betalningskrav och familjerättsfrågor

En stund senare är det dags för veckans första kundmöte. Barnen efter en avliden förälder har gett mig i uppdrag att upprätta arvskifte. Familjerättsliga ärenden är alltid lite extra speciella, eftersom det vanligtvis är väldigt mycket känslor inblandade. Jag måste känna av stämningen, vara lyhörd och ge plats både sorg och lycka. Grunden till ett gott juridiskt arbete läggs nämligen genom att beakta dessa känslor. En av kunden känslomässigt icke accepterad lösning, är ingen duglig lösning, även om lösningen är fullgod rent juridiskt.

Största delen av kundmötet ägnas åt att diskutera vad barnen önskar göra med den avlidnes fastighet. Några rätt eller fel finns inte, varför arvingarna motsättningar inte kan lösas genom ledning i lagen. Arvingarna måste själva försöka nå en överenskommelse och jag får därför kombinera rollen jurist och vara en god förmedlare.

Efter mötet återgår jag till min plats för att ge mig på nästa ärende i högen, överklagan av djurförbud. En lantbrukare har fått samtliga sina djur

tvångsomhändertagna, eftersom länsstyrelsen hävdar att de har vanvårdats. I samband med omhändertagandet har lantbrukaren blivit belagd med djurförbud, ett beslut som han nu vill ha hjälp att överklaga till länsrätten.

Föreberedelse av kundbesök och mycket kundkontakt

Eftermiddagen ägnas att förbereda kundbesök på Gotland samt syn av fastighet på Värmdö. Kundbesöket på Gotland gäller överlåtelse av jordbruksverksamhet. Fastighet, arrendekontrakt, djur, maskiner och inventarier, stödrätter och mjölkkvoter omfattas av överlåtelsen. Synen på Värmdö avser en ansökan om strandskyddsdispens för att få uppföra bostadshus inom strandskyddat område.

Telefonen ringer ständigt. En kund vill att jag ska granska ett licensavtal avseende rätt att använda annans varumärke, en annan undrar om jag kan åta mig att förvalta ett dödsbo.

Innan det är dags att gå hem för dagen ska också ett testamente upprättas och ett kompanjonavtal granskas.

Strax efter kl 18 loggar jag ut och kopplar om telefonen. Ännu en icke vanlig arbetsdag är avslutad.

Josefin Djureholt,
Jurist, LRF Konsult,
Stockholm



Rekordhögst antal fastigheter till salu

I början av september fanns 338 jord- och skogsfastigheter till salu på LRF Konsults hemsida vilket är en toppnotering. LRF Konsult upplever att efterfrågan på fastigheter är fortsatt god trots tider med finansiell oro.

– Det är ett bra betyg att så många väljer att anlita LRF Konsult och det visar att vi är Sveriges största mäklare inom området. Vi är idag cirka 100 mäk-

lare runt om i landet som besitter en gedigen kompetens säger, Carl-Johan Jürss, Chefsmäklare, LRF Konsult

Att sälja en jord- och skogsfastighet skiljer sig markant från att sälja en villa. Vanliga frågor rör bland annat EU-bidrag och stödrätter, arrende, och skogsvärde mm. Vid en försäljning är det vanligt att mäklaren samarbetar med jurister,

affärsrådgivare och lantbruksspecialister för att reda ut alla frågor kring försäljningen. Kompetensen finns samlad hos LRF Konsult vilket ger ett stort mervärde för våra kunder.

Under senare år har mjuka värden blivit en allt viktigare för dem som investerar i jord- och skogsfastigheter.

– Jakt och rekreation

är faktorer som har fått allt större betydelse de senaste åren och intresset för jord- och skogsfastigheter är fortsatt stabilt. Efterfrågan överstiger utbudet vilket borgar för en långsiktig säker investering, säger Carl-Johan Jürss.

Prenumerera på intressanta objekt

Är du intresserad av en viss fastighet kan du utnyttja LRF Konsults kostnadsfria prenumerationstjänst. Du hittar den på vår hemsida, www.konsult.lrf.se. Preciser dina önskemål genom att välja län och typ av fastighet. När vi

får in ett nytt objekt som matchar dina kriterier får du ett mail.

Funderar du på att sälja?

Har du funderingar på att sälja? Tveka inte att kontakta någon av våra lokala mäklare som du når på telefon:

0771-27 27 27



Kraftsamtal Skog – ett gemensamt rådgivningserbjudande från LRF Konsult Skogsbyrå och landets skogsägarföreningar



Att vara skogsägare är att vara företagare. Inom ramen för projektet Kraftsamling Skog introducerar LRF Konsult Skogsbyrå tillsammans med landets skogsägarföreningar en unik möjlighet för skogsägare att skapa mer lönsamhet i sitt företag. Det sker genom Kraftsamtal Skog där skogsägaren på en och samma gång träffar rådgivare från LRF Konsult Skogsbyrå och

en inspektor från skogsägarföreningen.

Samtalet syftar till att utveckla de möjligheter som varje enskild företagare/skogsägare har utifrån sina förutsättningar. Detta för att öka lönsamheten i skogsbruket. Mötet tar cirka två timmar och kan ske hemma hos skogsägaren, hos skogsägarföreningen eller hos LRF Konsult.

Vilka frågor kan skogsägaren få svar på?

Först och främst får skogsägaren hjälp med att sätta mål för skogsbruket och gården. Vilka förväntningar har skogsägaren på framtida

tillväxt och uttag, investeringar, marknad och eventuellt generationsskifte?

Ingen vet hur framtiden ser ut, men säkert är att förutsättningarna förändras och nya möjligheter öppnar sig. Skogsägaren får därmed chansen att få sin situation och sina frågor belysta både utifrån produktion och skogsskötsel samt ur en ekonomisk och skattemässig synvinkel.

Hur går skogsägarna tillväga om man är intresserad av ett Kraftsamtal Skog?

Skogsägaren kan kontakta sin skogsägarförening eller LRF Konsult Skogsbyrå för närmare

information om de lokala förutsättningarna för Kraftsamtal Skog. Efter som det är en ny rådgivningsform kan tillgången variera över landet.

Några citat från skogsägare som tidigare har fått ta del av erbjudandet:

”Jag hade tillgång till två erfarna rådgivare med varsitt kunskapsfält. Den synergieffekt som skapas av att tre initierade talar om samma problemsättning kan inte uppnås med ett tvåpartssamtal.”

”Jag fick en bättre inblick hur man kan bedriva mitt skogsbruk för en bra skogsvård och samtidigt

också få den bästa ekonomiska vinning.”

”För mig som är ny inom skogsbruket och relativt ung, är detta ett bra sätt att få rätt kunskap från början.”

Katarina Ankarling, Resultatenhetschef LRF Konsult Sydost

Att få siffrorna på rätt plats är själva grejen

Att få siffrorna på rätt plats är själva grejen med sudoku. Kanske är du en riktig fena på den populära hjärngymnastiken och behöver en utmaning. Eller så är dina sudukofärdigheter av det mer normala slaget. Vi bjuder på tre sudukos av olika svårighetsgrad. Lycka till!

Att få siffrorna på rätt plats är också vardagen för många av LRF Konsults medarbetare. Våra auktoriserade redovisningskonsulter kan verkligen han-

tera dina siffror. Men så ser vi också den löpande redovisningen som mycket mer än ett måste som ska ligga till grund för skatten.

Den är ett verktyg för att utveckla ditt företag. Redovisningen öppnar möjligheter för oss att föreslå förbättringar som kan spara både tid och pengar.

LÄTT

		7	1		9			8
	8		6			5		
	6			3		7	1	
2			5	8			3	
7	5				4			6
4					7		5	
		1	2					9
		5		9		6	7	
3					6			5

MEDEL

6	2				5			
	7				1			3
		8		7		2		4
	3			5			7	2
2			7		6			
		4	1			8		
				4	8	7		
		2	5				9	
5	7	9					2	

SVÅR

				5		3		9
	5		4		2			
9	1	4						
		1			3			2
		6				4	3	
			2	4				6
		3	9				1	
4	8		7				9	
			3			2		

Lammgryta med Sigillmärkta äpplen och Spannmålsrisotto

För 4 personer

500 g lammgrytbitar
1 morot, i bitar
1 gul lök, i bitar
2 msk svensk rapsolja
2 msk tomatpuré
2 dl rödvin
4 dl köttbuljong
2 vitlöksklyftor, hackade
1 tsk timjan
2 lagerblad
10 svartpepparkorn, krossade
1 tsk kumminfrön
salt

Garnityr

200 g smålökar, skalad
200 g Svenskt sigill märkta äpplen, skalad, tärnad 2x2 cm
150 g champinjoner, i bitar
2 msk svensk rapsolja

Gör så här:

Bryn köttet i olja i en stekpanna, lite i taget och lägg över i en gryta. Fräs lök och morot i pannan. Häll fräset i grytan. Tillsätt tomatpuré, rödvin, buljong, vitlök och kryddor. Smaksätt med salt. Koka upp och sjud under lock på svag värme ca 45-60 min. Späd eventuellt med lite vatten.

Förväll smålöken några min i kokande vatten. Bryn tillsammans med svamp i olja. Lägg fräset i grytan och sjud ytterligare 15 min. Lägg i äppelbitarna 5 min innan servering
Servera med Spannmålsotto.

Smaklig måltid!

Spannmålsotto

2 schalottenlökar
1 vitlöksklyfta
1 msk smör- & rapsolja
3 dl Spannmål (råg, havre, korn, vete.)
Gärna ekologiskt från Saltåkvärn
1 dl vitt vin
ca 1 liter hönsbuljong
175 g svensk ost tex. lagrad Svecia

Gör så här:

Skala och finhacka lök och vitlök. Fräs den utan att den tar färg i smör- & rapsolja i en kastrull. Tillsätt spannmål, vin och 3 dl av buljongen. Låt koka på svag värme utan lock ca 20 min. Rör då och då och späd vartefter med buljong. När Spannmålet har en krämig konsistens är det klart. Smula ner ost och låt den smälta ner under omrörning.

Karl Reich, Sångå-Säby



Ja tack.

Jag vill ha kommande nummer av LRF Konsults kundtidning.

Nej tack.

Jag vill inte ha kommande nummer av LRF Konsults kundtidning.



Gör ditt bokslut redan nu!

Vi hjälper dig att titta in i framtiden

Med tanke på rådande konjunktur är det särskilt viktigt att kontinuerligt göra avstämningar och ha ett bollplank för att bedöma vad som är rimligt i din affärsrådgivning.

Vill du redan innan bokslutsdagen:

- Ha möjlighet att i god tid få reda på resultatet och på så sätt få möjlighet att hinna göra åtgärder
- Få beslutsunderlag för planeringen
- Få snabb respons på din redovisning och det som behöver ändras framåt
- Få möjlighet att i lugn och ro få en tydlig bild av företagets ekonomi och skattesituation
- Få en genomgång där Du får dina behov tillfredställda?

Kontakta oss så gör vi ditt Provbokslut.

LRF Konsult är Sveriges största rådgivnings- och redovisningsföretag med fler än 1 500 medarbetare. Våra specialister och rådgivare inom ekonomi, juridik, skatter, skog och fastighetsförmedling finns på över 135 orter över hela landet. På www.konsult.lrf.se hittar du uppgifter om närmaste kontor. Vill du hellre ringa är numret **0771-27 27 27**.

